

Asia: VN/33490/2022

Lausuntopyyntö komission maksukyvyyttömyyslainsäädäntöjen harmonisointia koskevasta direktiiviehdotuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Mitä mieltä olette takaisinsaantia koskevista ehdotuksista?

Suomessa on nykyisessä lainsäädännössä kiinnitetty huomiota velkojainsuojaa, joten Finnveran Oyj:n näkemyksen mukaan on hyvä, että direktiiviehdotuksessa esitetään ainoastaan minimivaatimuksia, joita voidaan parantaa kansallisella lainsäädännöllä. Suomessa on jo paljon säädöksiä, jotka vastaavat nyt esitettyjä säädöksiä.

Finnvera suhtautuu varauksellisesti esitykseen, jonka mukaan kriittisenä aikana suoritettujen vastuiden maksun tai vakuuden peräytymisen edellytykseksi säädettäisiin velkojan tietoisuus maksukyvyyttömyydestä tai maksukyvyyttömyysmenettelyn vireille tulosta. Nykytilanteeseen verrattuna muutos on omiaan heikentämään velkojien asemaa ja vähintäänkin aiheuttaa ylimääräistä työtä. Tämä konkretisoitunee erityisesti tilanteissa, missä velallinen ei myötävaikuta asiaan.

Mitä mieltä olette pesänhoitajan tiedonsaantia eräistä rekistereistä koskevista ehdotuksista?

Finnveran näkemyksen mukaan pesänhoitajalla käytännön työn hoitamiseksi riittävät rekistereitä koskevat tiedonsaantioikeudet. Suomen osalta harmonisointi ei olisi tarpeellista, joskin nykytilannetta voisi parantaa ehdotukset, jotka koskevat tilanteista, missä velallisen omaisuus on ulkomailla.

Mitä mieltä olette pre-pack-järjestelyitä koskevista ehdotuksista?

Finnvera pitää tervetulleena uudistuksena sitä, että pre-pack –menettelystä säädettäisiin lain tasolla. Suomessa ei ole juurikaan käytäntöä kyseistä menettelystä ja ainakin velkojanäkökulmasta tämä toisi käyttökelpoisen työkalun eri järjestelyihin.

Asiassa olisi tärkeää, että laki tunnistaa menettelyn ja tuomioistuimet hyväksyvät käytännön, mutta sääntely tulisi jättää mahdollisimman joustavaksi ja väljäksi. Finnvera suhtautuu varauksellisesti ehdotettuun huutokauppajärjestelyyn. Ehdotuksen tuomat hyödyt ja mahdolliset haitat on arvioitava tarkkaan.

Mitä mieltä olette johdon velvollisuuksia ja vastuuta koskevista ehdotuksista?

Lähes poikkeuksetta uhkaavaan maksukyvyttömyyteen tai suoranaiseen maksukyvyttömyystilanteeseen reagoidaan liian myöhään. Direktiiviehdotuksen mukainen tavoite saada oikeushenkilön johto toimimaan aktiivisesti maksukyvyttömyystilanteissa ja tarvittaessa jättämään hakemus maksukyvyttömyysmenettelyyn on lähtökohtaisesti tervetullut. Ajankohdasta riippuen yritystä voidaan parhaimmassa tapauksessa jopa vielä kokeilla tervehdyttää ja mikäli se ei ole mahdollista, menettely voi johtaa esimerkiksi epäterveen liiketoiminnan aikaisempaa päättämistä ja vähentää esim. tarpeetonta viranomaistyötä ja rajoittaa eri tahojen taloudellista vahinkoa.

Menettely olisi kuitenkin uutta Suomessa ja sen mukanaan tuomiin nykykäytännön muutoksiin tulisi suhtautu kriittisesti. Ehdotuksen määritelmät ja määraajat on arvioitava huolellisesti. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota niiden sopivuuteen nimenomaan suomalaisen oikeusjärjestelmään.

Esimerkiksi maksukyvyttömyyden määrittely on nykyisinkin hyvin vaativaa ja johdon on haastavaa arvioida, että milloin sellainen tilanne on käsillä. Maksukyvyttömyyttä joudutaan yleensä arvioimaan jälkikäteen, mutta johdon toimia tulisi arvioida se etukäteen käytettävissään olevien tietojen perusteella.

Mitä mieltä olette mikroyritysten purkumenettelyä koskevista ehdotuksista?

Finnveran näkemyksen mukaan ehdotus mikroyritysten purkumenettelystä sisältää niin suurissa määrin ongelmia ja Suomeen sopimattomia menettelyjä, joiden perusteella ehdotusta voidaan lähtökohtaisesti pitää toteuttamiskelvottomana. Suomessa on olemassa tehokkaita keinoja pientenkin yritysten konkurssimenettelyjen hoitamiseksi. Valitettavasti näiden katveeseen saattaa jäädä tilanteita, missä yrityksen purkaminen on hidasta ja kustannustehotonta, joten näiden tilanteiden varalle on tervetullutta miettiä uusia täydentäviä keinoja. Esimerkiksi täysimittaisen konkurssin läpiviemiseksi tarvitaan varoja käytännössä noin 20.000 euroa. Rauennut konkurssi palauttaa tilanteen ennalleen, josta saattaa aiheutua erinäisiä ongelmia vastuiden ja mahdollisen uuden yritystoiminnan aloittamisen osalta.

Esitetyt ehdotukset muuttaisivat nykykäytännön mukaisen insolvenssitoimijoiden toiminta-alueet ehkä turhankin radikaalisti. Uuden viranomaisen luominen pesähoitajien ja saneerausselvittäjien rinnalle ei vaikuta tehokkaalle ja olisi omiaan luomiaan ongelmia käytäntöjen yhtenäisyyden kannalta. Julkisella sektorilla on kustannuspaineita, joiden lisääminen ehdotuksen mukaisella uudella viranomaisella ei kuulosta välttämättä järkevältä. Lienee tarkoituksenmukaista pysyä nykyisessä toimivassa mallissa ja kehittää sitä entisestään.

Ehdotusta siitä, että velallisen omaisuus pysyisi edelleen velallisen hallinnassa ja yritys voisi jatkaa liiketoimintaansa, kuulostaa riskialttiilta. On mahdollista, että velallinen voisi jopa hävittää omaisuuttaan tai siirtää sitä velkojien ulottumattomiin. Jos yrityksen purkumenettelyyn hakeutuminen lykkäisi velkojan konkurssihakemuksen käsittelyä, tämä saattaisi lisätä väärinkäytösten mahdollisuutta.

Mitä mieltä olette velkojatoimikuntia koskevista ehdotuksista?

Finnveran kokemuksen mukaan ehdotettuja säännöksiä sovelletaan pääasiassa nykyisessä konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyssä. Direktiiviehdotuksen mukaan velkojatoimi-kunnan perustaminen tapahtui-si velkojainkokouksen päätöksellä. Käytännön syistä perustaminen voisi tapahtua myös muulla tavalla, kuten nykyisin konkurssissa velkojatoimikunta asetetaan velkojainkokouksen päätöksellä ja yrityssaneerausmenettelyssä päätöksen tekee tuomioistuin.

Velkojatoimikunnan kokouksiin osallistuminen valtakirjalla voi tuoda ongelmia, koska velkojatoimikunnan jäsenet nimitetään henkilökohtaisesti. Ongelma voi aktualisoitua esim. työpaikan vaihdoksen yhteydessä.

Muita näkemyksiä direktiiviehdotuksesta

Finnvera pitää kannatettavana, että jäsenvaltioiden maksukyvyttömyyslainsäädäntöjä pyritään harmoni-soimaan ja erityisesti sitä, että kyse on nimenomaan minimiharmisoinnista. Jatkovalmistelussa tulisi välttää mahdollisimman pitkällä sellaisia lainsäädännön muutosvelvoitteita jäsenvaltioille, joilla on Suomen tavoin vakiintuneet ja hyvin toimiviksi todetut aineellisen oikeuden säännökset sekä hyvin toimivat maksukyvyttömyysasioiden menettelyt. Lisäksi ehdotuksen jatkokäsittelyssä tulee tarkemmin kehittää ja määritellä erityisesti käytettyjä määrittelyitä.

Rantanen Olli
Finnvera Oyj - Lakiasiat ja hallinto